

Kolefnishlutleysi:

Jafnvægi milli losunar kolefnis út í andrúmsloftið og bindingar kolefnis úr andrúmsloftinu.

Í lagafrumvarpinu er orðið kolefnishlutleysi notað í tengslum við loftslagsmál. Fyrir fólk með grunnþekkingu í náttúrufræði og efnafræði er það augljóst að orðið vísar til þess ástands þegar jafnmikið er losað af kolefnissamböndum út í andrúmsloftið og bundið er úr því, t.d í gróðri. Þessi kolefnissambönd eru fyrst og fremst koltvísýringur og metan, reyndar mun meira af hinu fyrrnefnda og þess vegna er stundum bara (og ónákvæmlega) átt við koltvísýring þegar fjallað er um kolefnissambönd í lofthjúpnum.

Í lofthjúpnum eru fleiri efni sem hafa gróðurhúsaáhrif, og af þeim eru vatnsgufa og vatnsdropar mikilvirkust, en venjulega er litið framhjá þessum þætti í umfjöllun um gróðurhúsalofttegundir. Nokkur önnur efni í lofthjúpnum hafa gróðurhúsaáhrif, en mun minni en koltvísýringur og metan. Þetta eru efni svo sem nituroxíð, ózon og afleiður af halógenum.

Til að forðast rugling, þá eru notuð sérstök orð þegar fjallað er um jafnvægi í áhrifum gróðurhúsalofttegunda í heild, þegar nettó áhrif losunar og bindingar gróðurhúsalofttegunda er núll. Það er t.d. hægt að kalla það gróðurhúsahlutleysi, loftslagshlutleysi eða eitthvað í þeim dúr. Í ensku eru notuð hugtökin “net zero emissions”, “greenhouse gas neutrality” eða “climate neutrality” (sjá t.d. skilgreiningar IPCC: <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/>)

IPCC skilgreinir kolefnishlutleysi sem núll nettó losun á CO₂ og jafnar það á við kolefnishlutleysi, en horfir þá framhjá þætti metans.

Evrópuþingið er með skilgreiningu á kolefnishlutleysi sem er nákvæmari og stenst betur skoðun: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20190926STO62270/what-is-carbon-neutrality-and-how-can-it-be-achieved-by-2050>

“Kolefnishlutleysi merkir jafnvægi milli losunar kolefnis út í andrúmsloftið og bindingar kolefnis úr andrúmsloftinu.”

Til að forðast vafa og misskilning eða mistúlkun er ráðlegt að halda sig við þessa skýru, nákvæmu og rökréttu skilgreiningu.

Ólafur S. Andrésson
Lífefnafræðingur og prófessor við Háskóla Íslands